

Republika Srbija
VRHOVNI SUD SRBIJE
Rev 3043/05
28.12.2005. godina
Beograd

U IME NARODA

Vrhovni sud Srbije u Beogradu, u veću sastavljenom od sudija: Stojana Jokića, predsednika veća, Zvezdane Lutovac, Nikole Stanojevića, Mihaila Rulića i Slobodana Spasića, članova veća, u parnici tužioca - protivtuženog AA, čiji je punomoćnik advokat AB, protiv tuženih - protivtužilaca BB i VV, čiji je zajednički punomoćnik advokat BA, radi namirenja hipotekarnog potraživanja po tužbi i poništaja ugovora po protivtužbi, odlučujući o reviziji tuženih - protivtužilaca izjavljenoj protiv presude Okružnog suda u Novom Sadu Gž.br. 3846/2004 od 29. 06. 2005. godine, u sednici veća održanoj dana 28.12.2005. godine, doneo je

P R E S U D U

ODBIJA SE kao neosnovana revizija tuženih - protivtužilaca izjavljena protiv presude Okružnog suda u Novom Sadu Gž.br. 3846/2004 od 29. 06. 2005. godine.

O b r a z l o ž e n j e

Presudom Opštinskog suda u Bačkoj Palanci P broj 495/03 od 06. 11. 2003. godine, stavom prvim izreke, usvojen je tužbeni zahtev tužioca - protivtuženog i utvrđeno njegovo pravo kao hipotekarnog poverioca da traži od tuženih - protivtužilaca namirenje svog dospelog i uknjiženog potraživanja iz ugovora o zajmu zaključenog dana 01. 07. 1991. godine, između njega kao zajmodavca i tuženih - protivtužilaca kao zajmoprimaca overenog pred Opštinskim sudom u Bačkoj Palanci pod Ov brojem 2428/91 dana 01. 08. 1991. godine, u iznosu od 16.000 DM u dinarskoj protivvrednosti, po najpovoljnijem bankarskom kursu na dan i u mestu isplate i to iz iznosa dobijenog javnom prodajom založene nepokretnosti tuženih - protivtužilaca upisane u ZK ulošku broj aa KO GG koje se nalaze na kat. parceli broj vv u prirodi izgrađeno građevinsko zemljište i to kuća i dvorište u površini od 3 ara i 11 m² vlasništvo tuženih - protivtužilaca. Stavom drugim izreke tuženi - protivtužioci su obavezani da tužiocu - protivtuženom isplate domicilnu kamatu na iznos od 16.000 DM u dinarskoj protivvrednosti po najpovoljnijem bankarskom kursu na dan i u mestu isplate, počev od 01. 05. 1992. godine pa do konačne isplate, u roku od 15 dana i pod pretnjom prinudnog izvršenja. Stavom trećim izreke odbijen je kao neosnovan protivtužbeni zahtev tuženih - protivtužilaca kojim su tražili da se poništi ugovor zaključen između parničnih stranaka dana 01. 07. 1991. godine i overen kod Opštinskog suda Bačka Palanka pod Ov brojem 2428/91 od 01. 08. 1991. godine kao zelenaški i da se tužilac - protivtuženi obaveže da tuženima kao protivtužiocima naknadi troškove spora, sa zakonskom zateznom kamatom od dana presuđenja pa do isplate. Stavom četvrtim izreke tuženi - protivtužioci su obavezani da tužiocu - protivtuženom na ime naknade troškova ovog spora isplate iznos od 66.200,00 dinara u roku od 15 dana i pod pretnjom prinudnog izvršenja.

Pravnosnažnom presudom Okružnog suda u Novom Sadu Gž.br. 846/2004 od 29. 06. 2005. godine, odbijena je kao neosnovana žalba tuženih - protivtužilaca i potvrđena presuda Opštinskog suda u Bačkoj Palanci P br. 495/03 od 06.11.2003. godine.

Protiv navedene drugostepene presude tuženi - protivtužioci su blagovremeno izjavili reviziju zbog bitnih povreda odredaba parničnog postupka i pogrešne primene materijalnog prava.

Ispitujući pravilnost pobijane drugostepene presude shodno članu 386. ZPP, Vrhovni sud je našao da revizija tuženih - protivtužilaca nije osnovana.

U provedenom postupku nije učinjena apsolutno bitna povreda odredaba parničnog postupka iz noveliranog člana 354. stav 2. tačka 11. ZPP na koju Vrhovni sud pazi po službenoj dužnosti, niti bitna povreda postupka na koju se u reviziji ukazuje jer je Okružni sud u obrazloženju drugostepene presude u smislu odredbe člana 375. stav 1. ZPP ocenio sve žalbene navode koji sud od odlučnog značaja. Nisu osnovani ni razlozi revizije o pogrešnoj primeni materijalnog prava.

Prema utvrđenom činjeničnom stanju, parnične stranke su bile u prijateljskim odnosima i pre zaključenja predmetnog ugovora o zajmu 1991. godine, bili su ugovarači više takvih ugovora, a prvi ugovor koji su zaključili i to tužilac - protivtuženi u svojstvu prodavca i prvotuženi - protivtužilac u svojstvu kupca bio je ugovor o kupoprodaji putničkog vozila marke "DD" zaključen dana 29. 09. 1987. godine za cenu od tadašnjih 155.000,00 dinara, koju je kupac trebao da isplati do 15. 07. 1988. godine. Po osnovu tog ugovora prvotuženi - protivtužilac je isplatio tužiocu - protivtuženom iznos od 900 DM, pa je ovaj priznanicom od 01. 07. 1989. godine konstatovao postojanje duga od još 1.100 DM. Potom su dana 01. 02. 1989. godine zaključili ugovor o zajmu 2.000 DM sa rokom vraćanja do 01. 06. 1989. godine, pa dana 01. 03. 1989. godine ugovor - priznanicu o zajmu tadašnjih 6.000.000,00 starih dinara sa rokom vraćanja do 01. 09. 1989. godine, u kojima je u oba ugovora tužilac - protivtuženi bio zajmodavac, a tuženi - protivtužioci zajmoprimci. Zatim su dana 25. 09. 1990. godine isti ugovarači u identičnom svojstvu zaključili ugovor o zajmu koji im je sastavio advokat DD, kojim je tužilac

ugovaratci u identičnom svojstvu zaključili ugovor o zajmu, koji im je sastavio advokat DD, kojim je tužilac - protivtuženi dao zajam tuženim - protivtužiocima u iznosu od 10.000 DM sa rokom vraćanja do 31. 12. 1990. godine. Namena zajma je bila da ga zajmoprimci ulože u proširenje cinkarne koja im je neophodna za proizvodnju bižuterije, kojom se bave. Utvrđeno je da su zajam po ovom i prethodno zaključenim ugovorima, tuženi - protivtužiocima vratili. Na kraju dana 01. 07. 1991. godine tuženi - protivtužiocima su kao zajmoprimci sa tužiocem - protivtuženim kao zajmodavcem zaključili predmetni ugovor o zajmu iznosa od 16.000 DM, sa rokom vraćanja od 10 meseci i bez kamate, koji im je takođe sastavio isti advokat u njegovoj advokatskoj kancelariji, kojom prilikom nije izvršena primopredaja novca. Taj ugovor o zajmu su overili dana 01. 08. 1991. godine pred Opštinskim sudom u Bačkoj Palanci pod Ov brojem 2428/91. Članom 3. tog Ugovora, tuženi - protivtužiocima su dali hipotekarnu izjavu kao hipotekarni dužnici, saglasivši se sa uknjižbom hipoteke na njihovim nepokretnostima uknjiženim u ZKUL aa KO GG u visini pozamljenog iznosa, u korist zajmodavca kao hipotekarnog poverioca; koja je sprovedena kroz zemljišne knjige rešenjem Opštinskog suda Bačka Palanka Dn broj 1779/91 od 27. 08. 1991. godine. Međutim, tuženi - protivtužiocima ništa od ovog poslednjeg zajma nisu vratili tužiocu - protivtuženom, zbog čega je ovaj podneo hipotekarnu tužbu za realizovanje uknjižbene hipoteke u cilju namirenja svog hipotekarnog potraživanja.

Na bazi izloženog utvrđenog činjeničnog stanja, pravilno su i sa pravnog aspekta Vrhovnog suda nižestepeni sudovi zaključili da je osnovan zahtev tužioca - protivtuženog kao hipotekarnog poverioca za realizacijom uknjižbene hipoteke i namirenje svog hipotekarnog potraživanja prema tuženima kao ličnim i realnim hipotekarnim dužnicima; u smislu člana 63. Zakona o osnovama svojinsko pravnih odnosa. Ispravno takođe našavši da je neosnovan protivtužbeni zahtev tuženih - protivtužilaca za poništajem predmetnog ugovora o zajmu sa traženog razloga iz domena tzv. apsolutne ništavosti zbog navodne prividnosti tog ugovora simulovanim zelenaškim ugovorom. Kao i zbog navodne pretnje pod kojom je taj ugovor zaključen jer to nije dokazano, da bi se sa tog razloga shodno članu 60. Zakona o obligacionim odnosima takav ugovor mogao poništiti. Tim pre što bi po pravnom stanovištu Vrhovnog suda, imajući u vidu datum zaključenja predmetnog ugovora o zajmu 01. 07. 1991. godine u kontekstu dana podnošenja tužbe u ovoj pravnoj stvari po podacima koji proizlaze iz sadržine spisa dana 13. 03. 2001. godine, svakako došlo do prekluzije prava zahtevanja poništaja predmetnog ugovora sa navedenog razloga pretnje kao razloga iz domena tzv. relativne ništavosti - rušljivosti, zbog evidentnog protoka tzv. objektivnog roka od 3 godine od dana zaključenja ugovora, shodno članu 117. stav 2. Zakona o obligacionim odnosima. Za svoju odluku drugostepeni sud je dao jasne i argumentovane materijalno pravne razloge, koje u svemu prihvata i Vrhovni sud i zato smatra deplasiranim njihovo ponavljanje.

Kako navodima revizije tuženi - protivtužiocima ističu, primerice: da se tužilac - protivtuženi tek naknadno "prisetio" činjenice da im je pozajmio i 10.000,00 DM, nakon prethodnog pominjanja samo znatno nižih iznosa pozajmica, da nije objasnio zašto je svrha te pozajmice označena u tom ugovoru iz 1990. godine drugačija od one koju je objasnio u svom iskazu i da je predmetni zajam u stvari okamaćeni iznos iz osnovnog dugovanja od 1.100 DM po osnovu ostatka neisplaćene cene za "DD"; u suštini napada utvrđeno činjenično stanje, to tim i takvim revizijskim navodima nije dovedena u sumnju pravilnost pobijane drugostepene presude. Obzirom da se sa tog razloga, zbog pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, shodno članu 385. stav 3. ZPP revizija ne može izjaviti.

Imajući u vidu utvrđeno činjenično stanje i u tom kontekstu sadržinu predmetnog ugovora o zajmu, paušalan je i neosnovan revizijski navod tuženih - protivtužilaca o navodno pogrešno primenjenom materijalnom pravu zbog navodne prividnosti tog ugovora simulovanim zelenaškim ugovorom, stoga što predmetni punovažni i pravno perfektni ugovor o zajmu ima elemente i dejstvo tog ugovora zaključenog u svemu shodno članu 557. Zakona o obligacionim odnosima i što nije sastavljen pod okolnostima i sa sadržinom propisanim članom 141. Zakona o obligacionim odnosima za zelenaški ugovor.

Pravilna je i odluka o troškovima spora doneta u svemu shodno članovima 154. stav 1. i 155. ZPP-a.

Sa svih izloženih razloga, Vrhovni sud je odlučio kao u izreci ove presude, u smislu člana 393. ZPP.

Predsednik veća-sudija

Stojan Jokić, s.r.

Za tačnost otpravka

MĐ